

Bláboly neumělcovy – část 9.

Kdo má četbu těchto textů zapovězenou či nedoporučenu, o tom byla už řeč několikrát, tak se nebudu opakovat. Ale ještě jednou se pokusím odpovědět na některé dotazy, položené přímo (explicitně), nebo v rámci nějaké diskuse nepřímou nebo skrytě (tedy implicitně, jak by to řekli matematici). Připomenu pouze, že OZP jsou „otázky z publika“ a ODN jsou „odpovědi dopadeného neumělce.“

=====

OZP: Proč o sobě mluvíte jako o „neumělci“? Já bych to „neumělcování“ bral/a. Už nejste žádné „béčko“.

ODN: Můj otec byl „obyčejný“ muž z lidu, provozující černé řemeslo, ale sečtělý a s velmi slušným rozhledem po historii, politice i světu. Vedle věčných legráček promluvil vážně jen málokdy, ale pak to stálo za to. Jedno jeho poučení, které opakuji nejen sobě, ale i třeba dříve svým studentům, zní: „Pamatuj, že odborníkem je ten, s nímž si nemůžeš vyměnit práci. S líným flákačem možná ano, a s někým kdo umí vyrobit stůl, složit operu, operovat na sále a podobně už asi ne. Tak koukej, aby i oni na tebe hleděli jako na odborníka, s nímž si nemohou vyměnit práci“. A to je vlastně i ta odpověď. Nemohu si vyměnit moje „nemalování“ s malováním pánů a dam Umělců/Umělkyně, které zde vidím kolem sebe a nebudu je jmenovat jen proto, že bych se mohl dotknout těch, na které bych si zrovna teď nevzpomněl. Naivně se domnívám, že existují jiné obory lidské činnosti, v nichž by zase oni nechtěli soutěžit se mnou. Řečeno méně nafoukaně: Respektujeme se.

OZP: Těším se na každé pokračování. Proč tomu říkáte bláboly?

ODN: A jak bych tomu asi měl říkat? Odborné texty to nejsou, vyprávění v pravém smyslu slova vyžadovaném u maturit také ne, reportáže už vůbec ne. Napadá mne velice neskromně pouze jedna podobnost, ale ta by byla zase v rozporu s tím „vyměnit si práci...“ v předchozí odpovědi, totiž Hovory H, ale panu Horníčkovu nesaším ani do tloušťky podrážek, takže to může být pouze můj ideál. A slovo „blábol“ mi v mém případě připadá docela trefné, ani jazykovědci a učitelé jazyka českého a literatury s tím nemohu nesouhlasit. Lze vůbec bláboly zkritizovat a označit za neblábol?

OZP: Budeš zase psát kritiky, jako kdysi v Amatérské obrazárně pod přezdívkou Nemr(a)va?

ODN: Ve zmiňované podobě určitě ne, a to ze dvou důvodů. Tím prvním je, že opakovaný vtíp není vtíp, a ten šok a nálada z tehdejší doby se prostě už obnovit nedají. Tím druhým je, že už by to nešlo dělat anonymně. To by samo o sobě nevadilo, já se za mrzké výplody svého mozku nijak zvlášť nestydím. Problém je v tom, že ne každý snáší kritiku svého díla, a kritiku od zjevného neumělce už teprve ne. Přece jen platí ono (snad Čapkovo): „Kritik je člověk, který vykládá, jak by to dělal, kdyby to uměl.“ Když to otočím, my neumělci (nejsem tady sám, kdo to o sobě prohlašuje, jak sem zjistil) jsme vděční za kritiku a rady ze strany umělců. Kromě klopotného získávání našich vlastních zkušeností je to další impuls ke zmenšování našeho neumělectví.

Nejsem ale v zásadě proti tomu, utrousit tu a tam nějakou recenzi, což už je něco jiného, byť ne každý to rozlišuje. Já tím rozumím jistou formu úvahy či zamyšlení nad obrazy určitého autora/ky, přičemž kladu důraz na to množné číslo, a současně jako způsob otevření nějaké diskuse. Ale jako převážně

krajinář se nechci vyjadřovat k portrétům, zátiším, pohádkově laděným nebo naivistickým obrázkům. Mohu pouze zdůvodnit, co se mi na nich líbí a srovnat sám v nějaké myšlenky. Každopádně znám ale situaci, že jsem byl o názor vyloženě požádán, ale to už je jiná situace. Proto přemýšlím, jak bychom učesali funkčnost skupiny třeba pana Jellúše. Co třeba zavést jednoduché kódy - kdyby vystavující u svého alba uvedl (na příklad) NOK. Fajn, Nestojí O Kritiku, maluje si pro radost a jemu jedno, co si o tom kdo myslí. Nebo ChCh – Chci Chválu. Případně JDM-PD: Jen DO Mne – Předem Děkuji. JBPP – Jsem Bezradný/á, Poradte, Pomozte. A tak podobně nebo trochu jinak, to se musí ještě promyslet nebo zcela zavrhnout.

OZP: Na několika místech už jsem si všiml, že nemáš rád slova „Máš to pěkné“, jimiž se to pod mnoha obrázky jen hemží. Proč?

ODN: Nevím, jak komu, ale připadá mi to trochu nepoctivé, prázdné, zdvořilostní. Nemám nic proti zdvořilosti, naopak, umožňuje agresivním tvorům Homo sapiens sapiens, aby se nepovraždili navzájem. Potkám-li sousedku a zvolám-li: „Madam, vám to dnes mimořádně sluší, přímo jste omládlá“, tak na mne určitě nezaútočí verbálně, natož nůžkami, o samopalu nemluvě. Pravda je ovšem ve skutečnosti taková, že si třeba myslím: „Ty stará megero, to zase budu mít celý den smůlu, když jsem tě potkal“. Z toho je vidět, že pravda a zdvořilost se příliš nesnášejí. Oba příklady jsou pochopitelně trochu vyostřené, ale zpravidla to funguje tak, že řeknu: „Dobrý den přeji, vypadá to, že budeme mít dnes hezky“ a současně si myslím: „Škoda jí, asi to bývala pěkná ženská, ale ten alkohol a cigarety jí neprospěly“.

Dělá-li někomu radost (mně konec konců také), že má pod obrázky od stále stejných lidí napsáno 2x nebo 3x „Máš to pěkné“, pak nic proti tomu. Možná opravdu budeme mít dneska hezky. Mám-li tam ovšem kladných ohlasů 10, 20, 50, tak už se nemusím bát, že to je jenom zdvořilost. To už má i z hlediska statistického nějakou vypovídací hodnotu. Ovšem nejlepší je, když se objeví ohlasy doprovázené nějakým zdůvodněním. To svědčí o tom, že se divák nad věcí opravdu zamyslel a neváhal to svoje zamýšlení nějak zformulovat a sdělit. Teprve pak to má tu správnou cenu a hodnotu. A zase z pohledu diváka – když se mi něco nelíbí, je poctivější to ignorovat. Na mne docela trapně působí, když vidím obrazy vyložené chybně a pod tím je pár kladných ohlasů zjevně od kamarádek. Říkám si, jestlipak se takhle holky vzájemně nechválí samy kolem dokola jako pověstná „bublina“. Zjevnou chybou je totiž například totální neznalost zákonů perspektivy a normálního člověka to musí „praštit přes oči“. Nedávno jsem tu někde viděl obrázek, který by sám o sobě nemusel být špatný, ale levá strana ulice ubíhala k naprosto jinému úběžníku než pravá a dokonce na jiném horizontu, to bylo na polknutí tablety Kinedrylu. Ale dvě tři kamarádky se pod tím rozplývaly...

OZP: narazila jsem na Vaše slova „kýčovitě krásné“ a myslel jste to zřejmě pozitivně, mám pravdu?

ODN: Máte, opravdu to občas používám. Je to ale na delší povídání, a kamarádka by mne zase pokárala, že to tady mám moc dlouhé, tak o krásné kýčovitosti budu blábolit zase někdy příště. Nebojte, nezapomenu, kontroverzní témata mám rád. Trpaslíky také.

=====

Neplacená reklama: Na mé zdi, nebo-li tajmelajnu, nebo jak se tomu tady vlastně nadává, vychází na pokračování mé „Povídání a malování ateistovo věcí křesťanských se týkající“ – zájemci se mohou překulit tam nebo si požádat o přátelství. Má ješitnost mi nedovolí je odmítnout.